



Prese un informācija

Eiropas Savienības Tiesa
PAZIŅOJUMS PRESEI Nr. 221/21
Luksemburgā, 2021. gada 14. decembrī

Spriedums lietā C-490/20
Stolichna obshtina, rayon "Pancharevo"

Tāda nepilngadīga bērna gadījumā, kurš ir Savienības pilsonis un kura uzņēmējas dalībvalsts izdotā dzimšanas apliecībā kā viņa vecāki ir norādītas divas viena dzimuma personas, tās dalībvalsts pienākums, kuras valstspiederīgais ir bērns, ir viņam izsniegt personas apliecību vai pasi, nepieprasot, lai tās valsts iestādes vispirms izdod dzimšanas apliecību

Tai ir arī pienākums atzīt uzņēmējas dalībvalsts izdotu dokumentu, lai minētais bērns kopā ar katru no abām šīm personām varētu īstenot savas tiesības brīvi pārvietoties un uzturēties Savienības teritorijā

Bulgārijas valstspiederīgā V.M.A. un K.D.K. kopš 2015. gada dzīvo Spānijā, un 2018. gadā viņas apprecējās. Viņu bērns S.D.K.A. ir dzimis 2019. gadā Spānijā. Spānijas iestāžu izdotajā šī bērna dzimšanas apliecībā abas mātes ir minētas kā bērna vecāki.

Tā kā Bulgārijas personu apliecinoša dokumenta iegūšanai ir nepieciešama Bulgārijas iestāžu izdota dzimšanas apliecība, V.M.A. lūdza Sofijas pašvaldību (Bulgārija) ¹ viņai to izsniegt attiecībā uz S.D.K.A. Šī lūguma pamatojumam V.M.A. iesniedza Spānijas civilstāvokļa aktu reģistra izraksta, kas ir saistīts ar S.D.K.A. dzimšanas apliecību, legalizētu un apstiprinātu tulkojumu bulgāru valodā.

Sofijas pašvaldība lūdza V.M.A. iesniegt pierādījumus par S.D.K.A. izcelšanos, kas ir saistīti ar viņas bioloģiskās mātes identitāti. Proti, Bulgārijā spēkā esošajā dzimšanas apliecības paraugā ir paredzēta tikai viena aile "mātei" ² un otra – "tēvam", un katrā no šīm ailēm var būt tikai viens vārds.

Tā kā V.M.A. uzskatīja, ka tai nav pienākuma sniegt prasīto informāciju, Sofijas pašvaldība atteicās izsniegt prasīto dzimšanas apliecību, jo trūkstot informācijas par konkrētā bērna bioloģiskās mātes identitāti, kā arī tādēļ, ka divu sieviešu dzimuma vecāku norādīšana dzimšanas apliecībā esot pretrunā Bulgārijas sabiedriskajai kārtībai, kas neatļauj laulības starp divām viena dzimuma personām.

V.M.A. par šo noraidošo lēmumu cēla prasību *Administrativen sad Sofia-grad* (Sofijas pilsētas Administratīvā tiesa), kas ir iesniedzējtiesa.

Tā jautā, vai Bulgārijas iestāžu atteikums reģistrēt Bulgārijas pilsoņa piedzimšanu ³, kas notikusi citā dalībvalstī un kas apliecināta šīs pēdējās minētās dalībvalsts izsniegtā dzimšanas apliecībā, kurā ir norādītas divas mātes, apdraud tiesības, kuras šādam pilsonim ir piešķirtas ar LESD 20. un 21. pantu, kā arī ar Eiropas Savienības Pamattiesību hartas ⁴ 7., 24. un 45. pantu. Šis atteikums varētu apgrūtināt Bulgārijas personu apliecinoša dokumenta izsniegšanu un līdz ar to likt šim

¹ *Stolichna obshtina, rayon "Pancharevo"* (Sofijas pašvaldība, Pančarevas rajons, Bulgārija; turpmāk tekstā – "Sofijas pašvaldība").

² Saskaņā ar *Semeen kodeks* (Bulgārijas Ģimenes kodekss), redakcijā, kas piemērojama pamatlītai, izcelšanos no mātes nosaka piedzimšana un bērna māte ir sieviete, kas to dzemdējusi, ieskaitot mākslīgās apaugļošanas gadījumu.

³ Šī tiesa uzskata, ka nav strīda par to, ka pat tad, ja Bulgārijas iestādes nav izsniegušas bērna piedzimšanas apliecību, bērnam ir Bulgārijas pilsonība, it īpaši saskaņā ar Bulgārijas Konstitūcijas 25. panta 1. punktu.

⁴ Turpmāk tekstā – "Harta".

bēnam šķēršļus tiesību brīvi pārvietoties īstenošanai un tādējādi Savienības pilsoņa tiesību pilnīgai izmantošanai.

Šādos apstākļos šī tiesa nolēma uzdot Tiesai jautājumu par LES 4. panta 2. punkta ⁵, LESD 20. un 21. panta, kā arī Hartas 7., 24. un 45. panta interpretāciju. Tā būtībā jautā, vai ar šīm tiesību normām dalībvalstij ir noteikts pienākums izsniegt dzimšanas apliecību, lai iegūtu Bulgārijas personu apliecinošu dokumentu bērnam, kurš ir šīs dalībvalsts valstspiederīgais un kura piedzimšanu citā dalībvalstī apliecina šīs citas dalībvalsts iestāžu izdota dzimšanas apliecība saskaņā ar tās tiesību aktiem, kurā kā šī bērna mātes ir norādītas divas personas, no kurām viena ir pirmās minētās dalībvalsts valstspiederīgā un otra – tās laulātā, neprecizējot, kura no šīm abām sievietēm minēto bērnu ir dzemdējusi.

Tiesa savā spriedumā virspalātas sastāvā interpretē iepriekš minētās tiesību normas tādējādi, ka attiecībā uz nepilngadīgu bērnu, kurš ir Savienības pilsonis un kura dzimšanas apliecību ir izdevušas uzņēmējas dalībvalsts kompetentās iestādes, kurā kā viņa vecāki ir norādītas divas viena dzimuma personas, tās dalībvalsts pienākums, kuras valstspiederīgais ir bērns, pirmkārt, ir izsniegt personas apliecību vai pasi, nepieprasot, lai tās valsts iestādes vispirms izdod dzimšanas apliecību, un, otrkārt, tāpat kā ikvienai citai dalībvalstij atzīt uzņēmējas dalībvalsts izcelsmes dokumentu, lai minētais bērns kopā ar katru no abām šīm personām varētu īstenot savas tiesības brīvi pārvietoties un uzturēties dalībvalstu teritorijā.

Tiesas vērtējums

Lai nonāktu pie šāda secinājuma, Tiesa vispirms atgādina, ka, lai ļautu dalībvalstu valstspiederīgajiem īstenot tiesības brīvi pārvietoties un uzturēties dalībvalstu teritorijā ⁶, kas ikkatram Savienības pilsonim ir atzītas LESD 21. panta 1. punktā, Direktīvā 2004/38 ⁷ ir noteikts, ka dalībvalstīm, rīkojoties saskaņā ar saviem tiesību aktiem, ir jāizsniedz saviem valstspiederīgajiem personas apliecība vai pase, kurā norādīta viņu valstiskā piederība.

Līdz ar to, tā kā S.D.K.A. ir Bulgārijas pilsonība, Bulgārijas iestādēm ir jāizsniedz viņai Bulgārijas personas apliecība vai pase, norādot tās uzvārdu, kāds tas izriet no Spānijas iestāžu sagatavotās dzimšanas apliecības, neatkarīgi no tā, vai ir sagatavota jauna dzimšanas apliecība.

Šādam dokumentam, vienam vai kopā ar uzņēmējas dalībvalsts izdotu dokumentu, ir jāļauj tādām bērnam kā S.D.K.A. īstenot savas tiesības brīvi pārvietoties ar katru no viņa abām mātēm, kuras kā šī bērna vecāku statusu uzturēšanās laikā saskaņā ar Direktīvu 2004/38 ir noteikusi uzņēmēja dalībvalsts.

Tiesības, kas dalībvalstu valstspiederīgajiem atzītas LESD 21. panta 1. punktā, ietver tiesības uz normālu ģimenes dzīvi gan uzņēmējā dalībvalstī, gan dalībvalstī, kuras pilsonība viņiem ir, kad viņi atgriežas šajā dalībvalstī, viņu ģimenes locekļiem esot viņiem līdzās. Tā kā Spānijas iestādes ir likumīgi pierādījušas, ka pastāv bioloģiska vai juridiska izcelšanās saikne starp S.D.K.A. un tās abiem vecākiem, un to ir apstiprinājušas izdotajā viņu bērna dzimšanas apliecībā, V.M.A. un K.D.K., piemērojot LESD 21. pantu un Direktīvu 2004/38, kā viņu aizgādībā esoša nepilngadīga Savienības pilsoņa vecākiem visās dalībvalstīs ir jāatzīst tiesības šo pilsoni pavadīt, kad vien tas īsteno savas tiesības.

No tā izriet, pirmkārt, ka dalībvalstīm ir jāatzīst šī izcelšanās saikne, lai ļautu S.D.K.A. ar katru no saviem vecākiem īstenot savas tiesības brīvi pārvietoties. Otrkārt, abu vecāku rīcībā ir jābūt dokumentam, kas tiem ļauj ceļot kopā ar šo bērnu. Uzņēmējas dalībvalsts iestādes ir

⁵ Saskaņā ar kuru it īpaši Savienība respektē savu dalībvalstu nacionālo identitāti, kas raksturīga to politiskajām un konstitucionālajām pamatstrukturām.

⁶ Turpmāk tekstā – "tiesības brīvi pārvietoties".

⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2004/38/EK (2004. gada 29. aprīlis) par Savienības pilsoņu un viņu ģimenes locekļu tiesībām brīvi pārvietoties un uzturēties dalībvalstu teritorijā, ar ko groza Regulu (EEK) Nr. 1612/68 un atceļ Direktīvas 64/221/EEK, 68/360/EEK, 72/194/EEK, 73/148/EEK, 75/34/EEK, 75/35/EEK, 90/364/EEK, 90/365/EEK un 93/96/EEK (OV 2004, L 158, 77. lpp.), 4. panta 3. punkts.

vispiemērotākās, lai izdotu šādu dokumentu, kas var būt dzimšanas apliecība, un pārējām dalībvalstīm ir pienākums atzīt šo dokumentu.

Protams, personu statuss ir dalībvalstu kompetencē ietilpstošs jautājums, un dalībvalstis valsts tiesībās var brīvi paredzēt vai neparedzēt viena dzimuma personu laulību, kā arī šo personu vecāku statusu. Tomēr, īstenojot šo kompetenci, ikvienai dalībvalstij ir jāievēro Savienības tiesības un it īpaši Līguma tiesību normas par katra Savienības pilsoņa pārvietošanās un uzturēšanās brīvību, tālab atzīstot citā dalībvalstī saskaņā ar tās tiesībām noteikto personu statusu.

Šajā gadījumā dalībvalsts pienākums, pirmkārt, izsniegt bērnam, kas ir minētās valsts valstspiederīgais, kurš ir dzimis citā dalībvalstī, kur ir izdota dzimšanas apliecība, kurā kā vecāki ir norādītas divas viena dzimuma personas, personu apliecinošu dokumentu un, otrkārt, atzīt izcelšanās saikni starp šo bērnu un katru no šīm abām personām, šim bērnam īstenojot savas tiesības saskaņā ar LESD 21. pantu un ar to saistītajiem atvasināto tiesību aktiem, nedz ir pretrunā šīs dalībvalsts nacionālajai identitātei, nedz apdraud tās sabiedrisko kārtību. Proti, šāds pienākums attiecīgajai dalībvalstij nenozīmē savās valsts tiesībās paredzēt viena dzimuma personu kā tā vecāku statusu vai citu, nevis to tiesību, ko šis bērns gūst no Savienības tiesībām, īstenošanai atzīt izcelšanās saikni starp minēto bērnu un personām, kuras uzņēmusies dalībvalsts iestāžu izdotajā dzimšanas apliecībā ir minētas kā bērna vecāki.

Visbeidzot valsts pasākums, kas var kavēt personu brīvu pārvietošanos, var tikt attaisnots tikai tad, ja tas atbilst ar Hartu garantētajām pamattiesībām⁸. Pretrunā pamattiesībām, kuras ar Hartas 7. un 24. pantu šim bērnam tiek garantētas, būtu liegt viņam attiecības ar vienu no viņa vecākiem, kamēr šis bērns īsteno savas tiesības brīvi pārvietoties, vai arī faktiski šīs tiesības padarīt neiespējamas vai pārmērīgi apgrūtināt tādēļ, ka viņa vecāki ir viena dzimuma personas.

ATGĀDINĀJUMS. Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ļauj dalībvalstu tiesām to tiesvedības ietvaros uzdot jautājumus Tiesai par Savienības tiesību interpretāciju vai Savienības akta spēkā esamību. Tiesa neiztiesā strīdus, ko izskata valstu tiesas. Valsts tiesai ir jāatrisina lieta saskaņā ar Tiesas nolēmumu. Šis nolēmums līdzīgā veidā ir saistošs citām valstu tiesām, kurām ir jāatrisina līdzīgas problēmas.

Neoficiāls dokuments plašsaziņas līdzekļu vajadzībām, kas Tiesai nav saistošs.

Pilns [sprieduma teksts](#) tiek publicēts CURIA tīmekļvietnē pasludināšanas dienā.

Kontaktpersona presei: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127

Sprieduma pasludināšanas attēli ir pieejami "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106.

⁸ Situācijā, kāda ir aplūkota pamatlietā, nozīmīgas ir Hartas 7. pantā garantētās tiesības uz privātās un ģimenes dzīves neaizskaramību, kā arī tās 24. pantā garantētās bērna tiesības, it īpaši tiesības ņemt vērā bērna primārās intereses, kā arī tiesības regulāri uzturēt personiskas attiecības un tiešus sakarus ar abiem vecākiem.